

Nr 621

Av herr **Hansson** i Skegrie **m. fl.**, om *förbättrad prognosverksamhet beträffande tillgång och efterfrågan på akademiker m. fl.*

(Lika lydande med motion nr 521 i Första kammaren)

En viktig förutsättning för att man skall kunna säkerställa en tillfredsställande ekonomisk tillväxt på längre sikt är att arbetskraftsresurserna tas till vara på ett effektivt sätt. Åtminstone under högkonjunkturperioder bestämmer i allmänhet tillgången på olika slag av arbetskraft gränsen för hur långt näringslivet kan expandera. Även i situationer där arbetskraftsresurserna totalt sett är mindre ansträngda innebär det ett stort samhälls-ekonomiskt slöseri, om man i vissa yrkesområden nästan har en bristsituation medan man har överskott i andra.

Ett viktigt moment i den ekonomiska politiken måste därför vara att sätta in åtgärder, som kan medverka till att skapa balans mellan efterfrågan och utbud på olika slags arbetskraft. En förutsättning för att detta skall lyckas är i sin tur, att det finns realistiska prognoser om den framtida utvecklingen på arbetsmarknaden att falla tillbaka på. Denna synpunkt har alldeles särskild tyngd i fråga om akademikernas arbetsmarknad, där den långa utbildningstiden ökar svårigheterna att göra tillförlitliga prognoser, samtidigt som bristande överensstämmelse mellan tillgång och efterfrågan på olika yrkesskategorier ställer sig speciellt kostsam av samma anledning.

För närvarande bedrivs löpande prognosverksamhet rörande akademiker-yrkena av statistiska centralbyrån samt arbetsmarknads- och universitetsmyndigheterna i samarbete. Försök till samlade bedömningar av den långsiktiga utvecklingen har också gjorts i samband med den utredningsverksamhet, som föregått de stora besluten om fortsatt utbyggnad av universitets- och högskoleväsendet. Inte minst de senaste två—tre årens erfarenheter, då det bl. a. rått överskott på tekniker — ett arbetskraftsområde där det bara för några år sedan rådde en utpräglad bristsituation — visar emellertid, att verksamheten behöver byggas ut.

En sådan utbyggnad bör naturligtvis göras med den hittills bedrivna verksamheten som grund. Enligt vår mening bör dock övervägas att på längre sikt överföra uppgifter av det här slaget till ett särskilt prognosinstitut, som bedriver sitt arbete i nära samråd med näringslivet och andra

avnämare av akademisk arbetskraft, utbildningsväsendet samt studenternas och akademikernas fackliga organisationer.

Erfarenheterna från den hittillsvarande prognosverksamheten visar tämligen entydigt att det är mycket svårt att utarbeta en hållbar prognos beträffande en viss yrkeskategori oberoende av arbetsmarknadsförhållandena i övrigt. Som grund för prognosverksamheten måste man därför enligt vår mening lägga en rullande arbetskraftbudget omfattande hela arbetsmarknaden. Vi har också i tidigare sammanhang väckt förslag om detta. För stora delar av arbetsmarknaden kan en sådan budget göras tämligen summarisk. När behov föreligger kan den utvidgas till i princip hur små yrkesgrupper som helst och anknytas till en prognosverksamhet av det här angivna slaget.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående förbättrad prognosverksamhet för tillgången och efterfrågan på akademiker och andra yrkesgrupper med lång utbildningstid i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 28 januari 1969

Nils G. Hansson (cp)

i Skegrie

Gunnar Larsson (cp) Johannes Antonsson (cp) Stig Josefson (cp)

i Luttra

i Arrie